

Plenum

Torsdag 6.9.2018 kl. 16.02—18.18

2.1. Muntlig fråga om ett svagare uppsägningskydd (Lauri Ihalainen sd)

Muntligt spörsmål MFT 117/2018 rd

Muntlig frågestund

Talman Paula Risikko: Frågorna inleds av den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Ledamot Ihalainen, varsågod.

Debatt

16.03 **Lauri Ihalainen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Olemme huolestuneina seuranneet sitä, että hallitus on aikeissa tuoda eduskuntaan ihmisten työsuhdeturvaan ja irtisanomis- turvaan liittyviä heikennysesityksiä, alle 20 hengen yrityksissä. Erityisesti se lisää varmaan turvattomuutta ja eriarvoisuutta. Selvitystenkin perusteella näillä esityksillä ei ole merkittäviä työllisyysvaikutuksia. Niiden vaikutus tuottavuuteenkin saattaa haihtua, jos niiden seurauksena turvattomuus ja epäsuor työpaikoilla ja eripura kasvaa. Yhdenvertaisuuden kannalta ei ylimalkaan pitäisi työsuhteen perusehtoja määritellä yrityskoon tai iän perusteella. Kaikki palkansaajajärjestöt Tehystä OAJ:hin saakka ovat vastustaneet tällaisen esityksen antamista. Hallituksen ei pitäisi nyt tällaista esitystä tuoda eikä haastaa tarpeetonta riitaa ajankohtana, jolloin meidän pitäisi Suomessa kyetä tekemään hyvää yhteistyötä ja sopuisasti hoitaa asioita. Tässä mielessä me toivomme, että hallitus — viisas hallitus — ei tällaista esitystä eduskunnalle tuo. Esitän kohta rakentavan vaihtoehdon tälle esitykselle. Miten, pääministeri, suhtaudutte [Puhemies koputtaa] tähän meidän ajatukseemme?

16.05 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvää syksyä koko eduskunnalle puolestani myöskin. — Tämä hallituksen esitys, joka on nyt ollut lausunnoilla ja tullut lausunnoilta, tehdään sen takia, että työllistämisen kynnys pieneni nimenomaan niissä kaikkein pienimmissä yrityksissä, joissa jokainen henkilökrytointi on tietenkin yritykselle riski — suurempi riski kuin isommalle yritykselle, koska uudelleen sijoittaminen tuossa samassa työpaikassa on paljon vaikeampaa kuin isommassa yrityksessä. Tämän muutosesityksen jälkeenkään ei irtisanominen ole helppoa, eikä sen pidäkään olla helppoa, vaan siihen pitää olla aina hyvin vakavat perustelut.

Mitä tähän yleiseen tilanteeseen tulee, niin kyllä minusta pitäisi täällä meidän kaikkien edustajien pitää kiinni siitä, että kaikki tällaiset päätökset tehdään jatkossakin huolellisesti harkiten tässä salissa.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

16.06 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teen nyt konkreettisia ja rankentavia ehdotuksia nimenomaan pk-yritysten työllistämiskynnyksen alentamiseksi. Ensinnäkin, yli kuuden miljardin menot työttömyyden hoitamisesta: otetaan tietty siivu ja rakennetaan sellainen työllistämisseteli, joka madaltaa työllistämiskynnyksiä. Osaamisen vahvistaminen: EK:n tuore selvitys osoitti, että rekrytointiongelmien ydin ei ole työsuhteturvassa vaan osaamisvajeessa. Kolmanneksi, meidän pitäisi nostaa arvonlisäveron alarajaa, helpottaa pienten yritysten ahdinkoa. Neljänneksi, kannustetaan ja palkitaan ensimmäisen työntekijän palkkaamista 20 000 eurolla. Ja viidenneksi, tuetaan pk-yrityksiä niiden tuskissa, niiden ongelmassa, muun muassa rekrytointiosaamisessa, ja autetaan niitä selviytymään vaikeista tilanteista ja myös rakentamaan parempaa tulevaisuutta. Arvoisa pääministeri, miten suhtaudutte näihin ehdotuksiin, jotka, väitän, ovat työllistävyyden kannalta ehdottomasti parempia kuin irtisanomisturvan heikentäminen, joka lisää vain eriarvoisuutta ja vähentää sitä kautta tuottavuutta?

Puhemies Paula Risikko: Pyritään pysymään noissa minuuteissa. Elikkä ministeri Lindström, samat sanat.

16.08 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Ihalaiselle rakentavasta lähestymisestä tähän hankalaan asiaan. Hallituksella ei ole todellakaan mitään aikomuksia aiheuttaa mitään riitoja tässä yhteiskunnassa. Sopimalla tässä yhteiskunnassa on ennenkin pärjätty, ja siihen kyllä kannustan ja toistemme ymmärtämiseen. Tässä on siis taustalla työllistämiskynnyksen alentaminen eikä mikään muu.

Tämä idea työllistämissetelistä on aikaisemminkin noussut esille. No, hallituksen vastaus tähän on ollut se, että me olemme käyttäneet tätä aikaisemmin passiivista rahaa sillä lailla, että nyt sitä voi käyttää starttirahaan ja palkkatukeen. Palkkatuesta päästään yritysten tukemiseen. Me päätimme riihessä, että me otamme käyttöön palkkion yritykselle, jossa määräaikainen työsuhte muuttuu palkkatukijakson aikana toistaiseksi voimassa olevaksi. Tämä on toimeenpanovaiheessa. Yritysten palkkatuen maksatusten käsittelyaikoja lyhennetään ja palkkatuen prosessia yksinkertaistetaan. Tämä on toimeenpanon alla. Me teimme paljon päätöksiä, mutta nämäkään eivät yksin riitä. Lisää pitää tehdä toimia.

16.09 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri sanoi, että tavoitteena on parantaa työllisyyttä, ja se on varmasti meidän kaikkien yhteinen tavoite. Sanoitte myös, että asiat pitää tutkia huolella. Kun luen tuota valmisteltua esitystä, joka siis on lähtenyt lausuntokierrokselle, ja sen vaikuttavuusarviointeja, niin molemmat arvosetetut tutkijat, sekä Antti Kauhanen että Merja Kauhanen, tuon hallituksen esityksen vaikuttavuusperusteluissa sanovat, että työllisyysvaikutus on epäselvä. Jos teillä on tiedossanne semmoinen tutkimus, joka osoittaa, että tämän lain työllistävä vaikutus on varma, voisiko sen kirjoittaa tuohon lakiin tai voisiko sen tuoda eduskunnalle tiedoksi, koska tähän mennessä sellaista en ole löytänyt?

16.09 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Filatov ihan oikein nostaa esille tämän vaikuttavuuden arvioinnin, ja tämä asia on otettava vakavasti.

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

Se, mihinkä me tietenkin tätä myös pohjaamme, on palaute yrittäjäkentältä. Jos 37 prosenttia pk-yrityksistä ilmoittaa, että jos tämä laki menee läpi, he saman tien työllistävät ihmisiä, niin silloin me puhumme merkittävästä määrästä. Se on merkittävä määrä, ja sitä ei ole syytä ylenkatsoa — eikä myöskään sitä, mikä on se rekrytoinnin riski pienissä yrityksissä. Sen takia me olemme tämän esityksen tehneet.

16.10 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys asettaa työntekijät kovin eriarvoiseen asemaan työpaikan koosta riippuen, ja se heikentää irtisanomissuojaa, eikä täytä työllisyystavoitteita. Näin ovat asiantuntijat arvioineet tätä lakiesitystä. Työelämän laadun kannalta tämä lakiesitys on haitallinen, sillä työntekijät eivät jatkossa kenties uskalla enää nostaa epäkohtia esille potkujen pelossa.

Lakiesitystä on perusteltu muun muassa virherekrytointien suurilla kustannuksilla pienissä yrityksissä, mutta tähänhän on muutoksia jo tehty: työsopimuslakia on muutettu vastikään koeaikaa koskien, ja työnantaja voi sopia neljän kuukauden sijasta kuuden kuukauden koeajasta, jonka aikana työntekijän työhön sopivuutta voi varmasti arvioida luotettavasti ja pätevästi.

Miksi hallitus haluaa tietoisesti heikentää työmarkkinoiden ilmapiiriä tällaisena aikana tällaisella esityksellä, josta ei ole suurtakaan hyötyä mutta haittaa ja ongelmia sitäkin enemmän?

16.11 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Palaan siihen, että tämän tavoite on työllistämiskynnyksen alentaminen pienissä yrityksissä. Jokainen täällä ymmärtää sen, että pienessä yrityksessä rekrytointi on aina suurempi riski kuin isossa yrityksessä, ja jos siellä tulee ongelmia, siellä ei välttämättä ole mitään toista työosastoa, johon tämä henkilö siirretään, vaan se on oikeasti silloin haaste.

Tämän irtisanomiskynnyksen alentamisen me oletamme vaikuttavan yritysten työllistämishalukkuuteen, ja kuten Suomen Yrittäjien puolelta on ilmoitettu, se on 37 prosenttia. Minun mielestäni se on syytä ottaa vakavasti. En millään lailla väheksy sitä, jos sieltä toisesta päästä helpotetaan, eli irtisanomista helpotetaan, ja sekin on otettava huomioon. Mutta kyllä me arvioimme, että se lopputulos jää plussan puolelle, ja siksi me tätä esitystä tässä kannatamme.